

Täysistunto

Torstai 17.10.2019 klo 16.00—18.15

2.1. Suullinen kysymys hallituksen perhepolitiikasta (Riikka Slunga-Poutsalo ps)

Suullinen kysymys SKT 35/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Slunga-Poutsalo.

Keskustelu

16.02 Riikka Slunga-Poutsalo ps: Arvoisa puhemies! Me kaikki, joilla on lapsia, tiedämme, kuinka ensimmäisen lapsen tulo tuo mukanaan toivottavasti ilon ja riemun mutta myös mittavan listan kalliita hankintoja. Suuri osa näistä hankinnoista voidaan käyttää uudelleen seuraavan lapsen syntyessä, kuten turvaistuimet, pinnasängyt ja lastenvaunut. Ensimmäisen lapsen saaminen voidaan helposti nähdä siis myös taloudellisena haasteena.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan viime vuoden lopussa lapsiperheiden keskimääräinen lapsiluku oli 1,85 lasta. Kaikista lapsiperheistä kolmilapsisia oli 13 prosenttia, ja vain 5 prosentissa lapsiperheistä oli vähintään neljä alle 18-vuotiasta lasta. Kysynkin ministeri Kiurulta: Miksi hallitus korottaa lapsilisää vasta neljännen lapsen kohdalla? Eikö lapsilisää kannattaisi korottaa ensimmäisen lapsen kohdalla, jos halutaan tukea lapsiperheitä ja kannustaa suomalaisia perheitä lapsentekoon?

16.03 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä todettiinkin, niin selkeästi perheillä on iso huoli toimeentulosta olipa tuo perhekoko mikä tahansa. Mutta koska kysymyksenne koskee nimenomaan etuuksia ja sitä koskevaa esitystä, joka eduskuntaan on jaettu ja joka on ministeri Pekosen tontilla, niin pyrin vastauksessani olemaan lyhyt. Totean, että aivan varmasti kaikilla perheillä on sama huoli toimeentulosta, mutta tässä tapauksessa on katsottu, että erityisen suuri huoli on niillä, joilla on monta lasta perheessä.

Muilta osin pidättäydyn nyt ministeri Pekosen tontille kuuluvasta asiasta sen enempää ottamasta kantaa, mutta huoli toimeentulosta perheiden osalta on ilmeinen, ja siitä tietenkin tässäkin hallituksessa pidetään huolta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aihepiiristä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.04 Riikka Slunga-Poutsalo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilastokeskuksen kuun vaihteessa julkaiseman väestöennusteen perusteella meidän olisi syytä miettiä toimia, miten positiivisesti kannustaisimme perheitä hankkimaan lapsia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2019 vp

Valtion ensi vuoden budjettiesitys kasaa pilviä tavallisen perheen arkeen. Liikkuminen, asumismenot ja sähkön hinta uhkaavat nousta, vaikka toisin yritetään vakuutella. Henkilökohtainen talous ja työn riittävyyden epävarmuus on yksi annetuista syistä, jonka vuoksi lastenhankkimisaikeita lykätään.

Perussuomalaiset esittävät lapsivähennyksen palauttamista lapsiperheille tehtävän verovähennyksen tueksi. Se tukisi lapsiperheiden taloutta ja vahvistaisi tunnetta, että lapset ovat yhteiskunnassamme toivottuja. Kysynkin ministeri Kiurulta: näettekö lapsivähennyksen mahdolliset positiiviset vaikutukset perheiden hyvinvointiin niin, että voisitte viedä asiaa eteenpäin? [Ben Zyskowitz: Etteks te kannattanu sitä viime kaudella?]

16.05 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietysti tuo lapsivähennys yksistään liittyy sitten siihen isoon valtiovarainministeriön kuvaan, ja nyt kun valtiovarainministeri ei ole paikalla, pidättäydyn ottamasta siihen kantaa, mutta totean teille, edustaja, että itse olen aikoinani kyllä kannattanut tätä lapsivähennyspolitiikkaa silloin, [Ben Zyskowitz: Entäs tällä hetkellä?] kun se on tasannut niitä leikkauksia, joita lapsiperheiden arkeen on tehty. Viime hallituskaudella tällainenkin tilanne oli havaittavissa.

Tältä osin on sanottava, että suomalaisten lasten osalta on käsin kosketeltavaa se, että lapsiperheköyhyys on suomalaista arkea. Meillä on noin 150 000 lasta, jotka elävät aidossa, todellisessa köyhydessä, ja sitä kautta se perintö, joka heille jää näistä lapsuuden ja nuoruuden vuosista, säteilee heidän elämäänsä pitkälti myös aikuisuuteen ja pahimmillaan myös seuraaville sukupolville. Voi sanoa, että noin 6 prosentilla näistä lapsista pienituloisuus oli myös pitkittynyttä, [Puhemies koputtaa] niin että nämä lapset elivät ja asuivat vähintään kaksi vuotta kolmesta edellisestä pienituloisessa perheessä. [Välihuutoja oikealta] Iso ongelma, ja sitä kautta näitä [Puhemies: Minuutti!] toimia on tehty.

16.06 Elinkeinoministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministerin sijaisena, ja samoin kuin myös valtiovarainministeri on pois, ehkä voin muutamana huomiona esittää tähän tärkeään asiaan, jonka edustaja Slunga-Poutsalo nosti esille.

Lapsiperheköyhyys on tietenkin hyvin surullinen ja ikävä asia pohjoismaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa, ja sitä vastaan tämäkin hallitus tekee työtä. Jos mietitään vaikkapa juuri niitä monilapsisten perheiden lapsilisien korotuksia, niin kun me tiedämme, että lapsiperheköyhyys on jakautunut erityisesti yksinhuoltajaperheisiin ja monilapsisiin perheisiin, on erittäin tärkeää, että hallitus korottaa monilapsisten perheiden lapsilisiä ja samalla esimerkiksi yksinhuoltajien asemaa pystytään parantamaan.

Täytyy tietenkin muistaa, että tästä lapsivähennysasiastahan on eduskunnassa myös aikaisemmilla vaalikausilla keskusteltu. Silloin valtiovarainvaliokunta otti kantaa, että se on veroteknisesti aika haastava malli toteuttaa, mutta on hyvin tärkeää, että erilaisista vaihtoehdoista edelleenkin lapsiperheköyhyyden estämiseksi puhutaan.

Tässä muutamia asioita, joita hallitus edistää.

16.07 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Helsingin Sanomat julkaisi juuri mielipidekirjoituksen naiselta, joka kokee surua siitä, ettei hänestä kenties tule koskaan isoäitiä. Kirjoittajan lapsi on naimisissa, mutta pari ei halua hankkia lapsia. Kirjoittaja kertoo, että kun joku tuttu kertoo saaneensa lapsenlapsen, hänen mieleensä tulee kateus, suru ja osattomuuden tunne. Kirjoitus olkoon muistutuksena meille päättäjille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2019 vp

Meidän tulisi tehdä Suomessa poliittinen suunnanmuutos ja alkaa todella kannustamaan lastentekoon. Me voisimme päättää, että Suomesta tehdään maailman paras maa lapsiperheille. Lapsilisää voisi esimerkiksi korottaa jo ensimmäisestä lapsesta. Vähintään kahden lapsen perhe voisi saada valtion tukeman lainan. Kolme lasta synnyttäneet naiset voisivat vaikka vapautua kokonaan tuloverosta. Vähintään tulisi palauttaa verotukseen lapsivähennys perussuomalaisen vaatimuksen mukaisesti. Kysyn: voisiko hallitus ottaa lastentekoon kannustavan perhepolitiikan kärkitavoitteekseen?

16.09 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että koko eduskunta on sen ottanut sillä vahvalla tahtotilalla, että tehdään lapsistrategia yhdessä parlamentaarisesti valmistellen ja niin kuin tässä kysymyksessä esitettiin. Haetaan niitä konkreettisia toimia, jotka vievät siihen, että suomalaisille syntyy käsitys, että tässä maassa jokaista lasta arvostetaan ja jokainen lapsi on meille rakas ja me teemme kaikkemme näiden lasten eteen. Uskonkin, että lapsistrategia varmasti antaa meille kaikille mahdollisuuden olla mukana hakemassa sitä isoa linjaa.

Niin kuin tässä todettiin, etuuksien puolella on lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi tehty etuuksien nostoja erityisesti yksinhuoltajille mutta myöskin monilapsisille perheille. Mutta on myös todettava, että monien lapsiperheiden köyhyyden takana on tyypillisesti huoltajan niukka koulutus ja sitä kautta tulotaso, työelämän muutos ja mahdollisesti myös työttömyys ja monenlaiset ongelmat perheissä, joita ei palveluilla ole pystytty tukemaan. [Puhemies koputtaa] Tätä kautta myös näihin tarvitaan yhteiskunnan tukea, ja palvelupuolella satsaamme näihin asioihin nyt.

16.10 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, että tehdään Suomesta maailman lapsiystävällisin yhteiskunta, on ehdottomasti meidän kaikkien yhteinen tavoite. Lapsiperheiden toimeentuloon liittyvien kysymysten lisäksi pitää tietenkin tarkastella myöskin lapsiperheiden palveluita ja niiden toimivuutta. Siltä osin ensi vuoden talousarviossa on paljon iloisia uutisia nimenomaan lapsiperheille. Muun muassa varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja pienennetään, millä on erittäin iso vaikutus varhaiskasvatuksen laadun näkökulmasta, ja sen lisäksi palautetaan myöskin kaikkien suomalaisten lasten tasa-arvoinen oikeus varhaiskasvatukseen.

Toinen iso uudistus, joka tullaan tekemään tämän vaalikauden aikana ja jolla on vaikutus myöskin perheiden talouteen, on toisen asteen tekeminen kokonaan maksuttomaksi kaikille suomalaisille opiskelijoille. Se on iso panostus suomalaisten opiskelijoiden oppimisen oikeuksiin, mikä myöskin tuo sitä helpotusta perheiden taloudelliseen tilanteeseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Myös keskusta ja vihreät olivat ilmoittaneet tämän aihepiirin omaksi kysymyksekseen.